

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник Републике Србије" број 10/2013, 142/2014, 103/2015, 101/2016, 35/2023 и 92/2023), члана 3. Одлуке о поступку доношења и реализације програма мера пољопривредне политике и мера политике руралног развоја за подручје Града Ниша ("Службени лист Града Ниша" број 130/2023), члана 2. и 72. Пословника о раду Градског већа града Ниша ("Службени лист Града Ниша" број 1/2013, 95/2016, 98/2016, 124/2016, 144/2016, 177/2020), по прибављеном Решењу о давању претходне сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (број 001667407 од 15.05. 2024. године), Градско веће Града Ниша, на седници од 23.05. 2024. године, доноси

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД НИШ ЗА 2024. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Град Ниш налази се у југоисточном делу Србије, на 43°15'25" северне географске ширине и 21°52'38" источне географске дужине, у средишту Нишке котлине, између огранка Сврљишких планина, Суве планине и Јастрепца. Највиша тачка територије је Градац (Сићево), са надморском висином од 1062 m, а најнижа поред реке Јужне Мораве, Шопор (Трупале), са надморском висином 173 m. Град Ниш је један од шест функционалних макрорегионалних центара Србије. Поред градских општина које му припадају, Граду Нишу гравитирају остали центри јужне и источне Србије. Град Ниш је индустријски и туристички центар од националног значаја и један од највећих здравствених, образовних и културних центара у Србији. По броју становника је трећи град у Србији, са 250.091 становника (3,76% становништва Србије и 70% становништва Нишавског округа) настањених у 5 градских и 69 приградских и сеоских насеља. Административни је центар Нишавског округа и регионални центар југоисточне Србије и налази се на раскрсници балканских и европских путева. Површина града је 596 km², око 0,7% површине Србије и 21,8% површине Нишавског округа.

Природни услови и животна средина: Геолошко-морфолошка разноврсност је једна од основних карактеристика подручја Ниша. Рељеф овог подручја је комбинација брдско-планинског на северу и југу и равничарског карактера у централном делу подручја. Најнижи део чини дно котлине, које Нишава пресеца по дужини, а другу целину чини обод котлине у виду ниског побрђа. Поједини елементи рељефа представљају природне лепоте и реткости овог краја - термални извори Нишке Бање, термални извор Видриште код села Миљковац, Сићевачка клисура, Јелашничка клисура, планина Селичевица, извор лековите воде „Бањица“ у близини Островице, Лалиначка слатина, Бојанине воде, Каменички Вис, Бања Топило, Церјанска пећина и др. Заштићена природна добра на територији града чине парк природе Сићевачка клисура, специјални резервати природе Јелашничка клисура и Сува планина, парк шума Бубањ, споменици природе Лалиначка слатина и Церјанска пећина. Педолошки слој (производни) на територији Ниша има следећи однос: алувијум и чернозем 148,24 km² - 24,8%; смонице 128,64 km² - 21,6%; гајнице 87,3 km² - 14,6%; црвенице и подзоли 141,89 km² - 23,8%; скелетна и скелетоидна земљишта 90,71 km² - 15,2% ; Ниш има умерено континенталну климу - топла лета и умерено хладне зиме. Средња годишња температура у последњих десет година је 13,08 о С (статистички годишњак града Ниша 2011-2021). Просечна вредност падавина у периоду 2011-2021 је 668 mm (статистички годишњак града Ниша 2011-2021). На овај резултат значајно су утицале висине падавина 2014. године које су биле знатно изнад просека. Средња годишња влажност ваздуха у Нишу износи 68,6% (статистички годишњак града ниша 2011-2021), највећа у јануару а најмања у јулу и августу. Средња годишња облачност ширег подручја града је 5,7% покривености неба облацима, највећа облачност је зими, а најмања током лета. Према вредностима годишњих честина, правца ветрова и тишина (1991. - 2005.) може се закључити да највећу учесталост јављања на ширем подручју града Ниша имају тишине (S) које су заступљене са

29,7%. Најчешћи ветрови су северозападног правца (NW) са 11,2%, који се најчешће јављају лети, а најређе у току јесени, док најмању учесталост јављања има југоисточни ветар (SE) са 1,5%. Највећа средња брзина ветра јавља се из северозападног правца NW (3,1 m/s), а најмања из јужног (S) и запад-југозападног правца (WSW) - 1,4 и 1,5 m/s. Површински токови - хидрографска мрежа је значајно развијена. Издвајају се два већа тока: Јужна Морава и Нишава. Подручје карактерише и велики број потока, речица и бујица (Габровачка река, Кутинска река, Јелашничка река, Островичка река, Суводолска река, Малчанска река, Матејевачка река, Бреничка река, Хумска река, Велепољска река, Влашка река, Рујничка река, Топоничка река), са сталним и повременим речним токовима. Одликује се најчешће дубоко усеченим долинама и нагибима различитог степена. Јужна Морава тече својим природним коритом у дужини од око 21.780 m на административном подручју Града Ниша. Максимални протицаји Јужне Мораве јављају се у марту као последица отапања снега, а минимални у августу због малих количина падавина у току лета и великог испаравања услед високих температура. Река Нишава својим доњим током протиче кроз подручје града Ниша у дужини од 39.795 m. На профилима хидролошких станица на рекама Јужна Морава, Нишава, карактеристични параметри квалитета воде углавном прелазе нормиране вредности (у односу на прописану IIa и IIb класу), и најчешће су у III класи, али се често категоришу „ван класе“ (разлог је неадекватан третман отпадних вода и испуштање вода разних загађивача). У оквиру овог подручја налазе се кањони и клисуре који се одликују веома богатом и разноврсном флором, што је условљено посебним геоморфолошким, геолошким и климатским чиниоцима. Флора Сићевачке клисуре са својих 1.138 врста чини 34,8% од укупног броја врста забележених у Србији. Оригиналноста флоре Сићевачке клисуре огледа се пре свега кроз присуство ендемичних врста, нарочито оних које одликују изразито мали ареали. Сићевачка клисура представља и најсеверније налазиште жалфије (*Salvia officinalis*). Јелашничка клисура се такође одликује присуством ендемичних и субендемичних биљних врста. Међу флором реликтног и ендемичног карактера најважније су врсте *Ramonda serbica* Панчић и *Ramonda nathaliae* Панчић и Петровић и *Parietaria serbica* Панчић. Подручје Сићевачке и Јелашничке клисуре, као и Суве планине, одликује и присуство посебно значајних врста птица и сисара са аспекта заштите у Европи. Главне опасности и проблеми заштите животињских врста огледају се у деградацији или уништавању станишта на делу подручја у близини насеља (каменоломи - постојећи, мрежа путева, разни објекти), лов, криволов, замке, примена пестицида, депоније и друго одлагање отпада, узнемиравање. На територији административног подручја Града Ниша заступљене су све три категорије медицинских биљака према класификацији Светске здравствене организације. Генофонд и фенофонд иако је богат, местимично је угрожен и осиромашен директним уништавањем појединих биљних и животињских врста, посебно у рубним подручјима-ближе насељеним местима. Обиље различитих микроклиматских услова омогућавају опстанак одређеном броју животињских врста. Административно подручје Града Ниша обухвата простор са изразитим висинским разликама које су условиле хоризонтално и вертикално распрострањавање различитих биљних заједница. Највећи део површина (око 90%) је у приватном власништву. Стање по врстама дрвећа је такво да преовладавају лишњарске врсте са близу 95%, док на четинаре отпада око 5%. Стање државних шума на овом подручју је задовољавајуће. Постоји одређено увећање површина под шумама као последица природног пошумљавања необраслог земљишта што је константовано на великом броју ситних површина. Топле долине Јужне Мораве, Нишаве и Кутинске реке насељене су шумама врбе и тополе. У брдско - планинској зони распрострањене су храстове шуме. У средње планинском региону знатно су заступљене букове шуме. Лишњарско - четинарске шуме (на Сувој планини) се налазе у нижим и средњим деловима планинског појаса. Смрчеве шуме (на Сувој планини) заузимају највише делове подручја.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Према подацима РЗС - „Попис становништва у Републици Србији 2022“, на територији Града Ниша живи 250.091 становника, што чини 3,76% популације Републике Србије. Просечна густина насељености је 420 становника/km². При томе се уочава законитост да у готово свим градским насељима, у укупном периоду пописа становништва (2011-2022), постоји тренд пада броја становника осим у ГО Пантелеј где се бележи пораст од 694 становника. У сеоским насељима бележи се пад од 5989 становника. Град Ниш је један од највећих урбаних центара у Србији, па је и број становника у градским нишким општинама пет пута већи од просека у Србији и Централној Србији. По попису из 2022. године урбано становништво чини 76%. Специфичност Града Ниша и

региона је мали проценат домаћинастава са поседом већим од 10 ha, свега 0,5%, Просечни посед домаћинства је 1,56 ha обрадивог пољопривредног земљишта, односно за 3,5 пута мањи од националног просека. Таква врста власничке структуре условљава и тип пољопривреде са великим бројем домаћинастава која су усмерена ка производњи за сопствене потребе. Према последњим подацима Управе за аграрна плаћања укупан број регистрованих пољопривредних газдинстава је 5.036. Старосна структура је неповољна, и то нарочито у брдско планинским селима у ободним деловима градског подручја. Потенцијал развоја је радно способни и школски део сеоског становништва које ће јасно преузети одговорност за развој своје средине. Насеља на овом подручју спадају у три типа: градска, приградска и сеоска. Сеоска насеља се могу поделити на две подгрупе, углавном према удаљености од градских центара, односно степену активности на: активна сеоска, долињска и брдска и удаљена планинска у одумирању. Доминирају села која гравитирају граду, било да су приградска или активна сеоска. Тренд напуштања планинских села се наставља, док приградска насеља и активна села у равничарском и брдском појасу трпе позитиван тренд недељних миграција углавном незапосленог градског становништва.

Диверзификација руралне економије: У руралним подручјима посебан значај може да има развој других економских, непољопривредних активности на пољопривредним газдинствима, као и развој различитих врста услуга, активности и сервиса који нису тесно везани за пољопривредну производњу. Постоји знатан потенцијал у туризму руралног подручја, који је само делимично искоришћен. На целој територији града седам домаћинастава се бави пружањем услуга у туризму. Изузетна разноликост нишких села у културолошким карактеристикама и изузетно богато историјско наслеђе су квалитетан предуслов развоја етно туризма. Релевантни потенцијали за села Нишког подручја су: термални извори Нишке Бање, Сићевачка клисура, Јелашничка клисура, планина Селичевица, извор лековите воде „Бањица“ у близини Островице, Лалиначка слатина, Бојанине воде, Каменички Вис, Бања Топило, Церјанска пећина и др. Визиторски центар „Церјанска пећина“ отворен је 2019. године и омогућен је туристички обилазак пећине. Изградња визиторског центра значајна је не само за развој спело туризма, већ и за даљи развој читавог региона око Церјанске пећине и Каменичког виса. Подршком додатним могућностима запошљавања могу се у неким срединама зауставити негативни трендови депопулације и напуштање села и у потпуности искористити природни и други потенцијали. Диверсификација на газдинствима неопходна је за запошљавање и одрживи развој руралних подручја и може придонети бољем уравнотежењу макро и микрорегионалном развоју у економском и социјалном смислу.

Рурална инфраструктура: Град Ниш се снабдева водом из система изворишта који је укључен у градски водовод: Љуберађа код Бабушнице, Крупац, Мокра и Дивљана код Беле Паланке, Студена и Медијана код Ниша, као и преко Моравског водовода. Изворишта и акумулације подземних вода користе се за водоснабдевање дела сеоских насеља. Град Ниш има четири зоне водоснабдевања, а за прве три зоне постоји изграђен систем повезаних резервоара. Пијаћом водом из нишког водоводног система снабдева се више од четрдесет села. Од укупног броја насеља, једино Град Ниш и Нишка Бања имају изграђен и функционално јединствен канализациони систем, чија укупна дужина износи око 750 km. Од приградских и сеоских насеља само поједина имају делимично изграђену канализациону мрежу. Преко територије града пролазе аутопут и железничка пруга који повезују север и југ Србије. Из града се одваја крак аутопута и железничке пруге који води ка источној Србији и граници са Републиком Бугарском. Важни регионални путеви и железничке пруге воде из Ниша ка планини Копаоник, граду Нови Пазар и Црној Гори, Косову и Метохији, затим према Зајечару и Неготинској крајини. Два важна правца европске транспортне мреже су Коридор X и Коридор VII који директно или индиректно повезују Град Ниш са ширим европским окружењем. У северној зони града смештен је међународни аеродром за обављање путничког и робног ваздушног саобраћаја. При крају је изградња нове терминалне зграде на Аеродрому „Константин Велики“, који у 2023. години бележи рекордан број путника и туриста. На територији града укупна дужина путева износи 340 km. Преко 98% укупне дужине путева су савремени коловози. Поред постојеће путне мреже којом су сва сеоска насеља повезана са градом, постоји и добро организовани јавни приградски аутобуски превоз са 37 приградских линија. Што се тиче информатичко - комуникационе инфраструктуре, рурално подручје града Ниша се одликује добром покривеношћу фиксном и мобилном телефонијом, тако да је приступ интернету и другим видовима информисања доступан великом броју сеоских домаћинастава. Плански и уређен систем сакупљања кабастог отпада у руралним срединама не постоји. Организован је одвоз смећа из појединих сеоских насеља, који врши ЈКП „Медиана“ Ниш. У највећем броју села су присутне дивље депоније.

Пољопривредно земљиште: Према последњим пописним подацима коришћено пољопривредно земљиште је у површини од 13815 ha, а земљишни фонд Града Ниша обухвата 36.996 ha пољопривредног земљишта са 31.921 ha у приватном поседу. Доминирају II, III, IV и V бонитетна класа земљишта. Просечни земљишни посед се креће око 3 ha, а величина коришћеног пољопривредног земљишта је 1,6 ha по газдинству. Површине су знатно испод просека за Србију (5,44 ha) и условљени су постојањем великог броја малих и мешовитих пољопривредних домаћинстава са поседом мањих и уситњених парцела. У структури пољопривредног земљишта издвајају се, група изразито ратарског типа земљишта, коју чине хидрогене црнице и њима сродна земљишта; група добрих пољопривредних земљишта, коју чине смонице, гајњаче и црвенице на једрим кречњацима и неогеним седиментима и група делимично пољопривредних земљишта, где преовлађују алувијална, подзолоста, ливадска и мочварна земљишта, као и делувијум. Површине до 700 ha државног пољопривредног земљишта могу се дати у закуп и на коришћење и тако искористити као важан инструмент за подршку локалним пољопривредницима у повећању и специјализацији производње. На територији града Ниша не постоје системи за наводњавање путем канала, а заштита од штетног дејства спољних вода заснива се на редовном спровођењу оперативног плана одбране од поплава на водотоковима другог реда на територији града, у складу са законском регулативом.

Вишегодишњи засади: Воћарство је једна од најпродуктивнијих пољопривредних грана. Град Ниш својим географским положајем, климатским и земљишним карактеристикама, традицијом, још увек незагађеном природом, у окружењу већег тржишта, пружа одличне услове за развој интензивног и профитабилног воћарства и пратеће прерађивачке индустрије. У структури пољопривредног земљишта површине под воћем у Граду Нишу су скоро три пута веће од просека у Србији. Иако је производња воћа значајно интензивирана, проблеми који прате ову производњу су уситњеност парцела, недовољна организованост и стручност произвођача, примена нових технологија и стандарда у производњи, неизвестан пласман. Системско решење за наводњавање парцела под воћарским културама на одређеним локацијама допринело је повећању површина под воћним културама и развоју интензивне воћарске производње. Интензивни засади, са применом агротехничких мера су на око 45% површина. Преовлађује производња коштичавог воћа пре свега шљиве и вишње, а потом брескве, кајсије, трешње и јабучастог воћа. Од коштичавог воћа најзаступљеније врсте су шљива и вишња и ове две културе заузимају око 65% воћњака у Нишу, у северном и северозападном делу од центра града. Сортимент обележава облачинска вишња и шљива стенлеј. Производњу јабучастог воћа карактерише узгој јабуке, сорта ајдаред, у већинском % засади у ређем склопу, са 1.500 стабала по хектару, односно засади јабуке у густом склопу са 2.800 стабала по хектару, са наслонима и жицом. Наводњава се око 15% засада. Центри гајења напред наведених воћних врста су сеоска насеља у североисточном, северозападном, северном и западном делу од центра града. Гајење дуње и крушке одвија се на мањим површинама и то углавном као пратећа култура. Плантажно се гаје на око 5 ha за потрошњу у свежем стању или за справљање квалитетних воћних ракија. Град Ниш има значајну производњу јагодастог воћа, нарочито производња јагоде. Произведене количине представљају значајну сировину за локалне хладњаче. Део јагода се продаје хладњачама, а највеће тржиште за пласман јагода представљају зелене пијаци, трговинске радње и прехранбени маркети. Од језграстог воћа, заступљена је производња ораха и лешника у северној и северозападној и западној страни од центра Града Ниша, са сортама ораха расна и шеиново и лешника халски цин, римски, истарски и косфорд. Нишки виноградарски реон обухвата виноградарске терене који се налазе у широкој котлини доњег слива реке Нишаве и доњих сливова река Јужне Мораве и Моравице и обухвата територију у општинама Сокобања, Алексинац, Дољевац, Сврљиг и граду Нишу. Засади винове лозе налазе се углавном на јужним и југоисточним експозицијама на надморској висини од 300-600 m, на површини до 200 ха и сортиментом за производњу квалитетних и врхунских вина (каберне, гаме, мерло, франковка, шардоне, совињон, италијански ризлинг).

Сточни фонд: Нишка долина има повољне услове за гајење крупне стоке, а брдско-планински предели погодни су за развој овчарства и козарства. Остали видови сточарске производње, свињарство, живинарство и тов јунади заступљени су у мањем обиму. Сточарска производња се наслања на производњу ратарских култура и испаше на ливадама и пашњацима. Неискоришћени потенцијал за развој овчарства и козарства лежи у великом делу због некоришћења пашњачких површина у вишим пределима. На подручју града Ниша преовлађује гајење домаћег шареног говечета око 50% и сименталског говечета са око 35%, примитивне расе и мелези са 10%, а око 5% су говеда холштајн расе.

Производне способности грла су различите. Просечна количина млека у лактацији по крави је код холштајн фризијске расе 6.476 kg (Нишавски округ, Извештај Института за сточарство 2012. година), а код сименталске расе 4.753 kg. У овчарству преовлађује праменка сврљишког соја, која је заступљена са 70-80%, са 10% виртемберг, а остало су мелези праменке сврљишког соја, виртемберга, пиротске оплемене и праменке сјеничког соја. Интензивним узгојем свиња и живине бави се мали број пољопривредних газдинстава. Највећа живинарска газдинства имају до 10.000 комада живине, док остала броје 1.000 до 5.000 комада живине, по производном циклусу. Производња јаја и бројлера заснива се на хибридима лаког и тешког типа. Производња живинског меса високо је зависна од увоза хибрида, протеинске хране, адитива и лекова. Најзаступљеније расе свиња су шведски ландрас и велики јоркшир. У мањем броју присутни су холандски, немачки и белгијски ландрас као и дурок и пиетрен. Производи се углавном пласирају на локалним пијацама, кланицама и месарама. Стандардним товом говеда (400-600 kg) бави се мали број газдинстава. Фарме броје од 10-20 грла у тову. У већини случајева, пољопривредна домаћинства продају телад масе 150-200 kg. Тренд раста броја пчелињих друштава/кошница бележи се у претходном десетогодишњем периоду и карактеристичан је за шири регион, па чак и за национални ниво. Заступљена су два система пчеларења, стационарни и селидбени, а подручја Старе и Суве планине су најчешће одреднице за медну пашу кад су у питању багремов и ливадски мед. Просечан принос меда по кошници креће се до 20 kg по кошници годишње.

Механизација, опрема и објекти: По опремљености пољопривредном механизацијом, Ниш је око регионалног просека. Пољопривредна газдинства располажу у просеку са 0,6 двоосовинских трактора, а просечна површина коришћеног пољопривредног земљишта обрађена сопственим двоосовинским трактором износи 8,5 ha. Пољопривредна механизација на газдинствима је застарела, старија од 10 година, односно преко 98% је застарела механизација. Пољопривредници у Нишу већином користе технички мање захватне машине, са релативно већом потрошњом горива и губицима при руковању (већим растуром при жетви), што додатно утиче на раст производних трошкова. Према резултатима пописа пољопривреде из 2012. године на територији града Ниша, има 11.221 трактор, 173 комбајна, и 14.686 прикључних машина. Опремљеност објеката за смештај стоке је врло неуједначен и зависи од степена специјализације и величине стада. Мали број пољопривредних газдинстава су током последње деценије имали значајне инвестиције у унапређење стандарда, изградњу и проширење постојећих капацитета. Ови објекти су технички добро опремљени и испуњавају захтеве предвиђене стандардима о добробити животиња. И поред тога, управљање стајњаком и његово складиштење остаје један од кључних проблема са којим се суочава већина великих, али и део малих произвођача. Опремљеност пољопривредних газдинстава објектима за складиштење репроматеријала и финализацију пољопривредних производа је ниска. Углавном се користе постојеће „економске зграде“ и помоћни објекти на газдинству. Према резултатима пописа пољопривреде из 2012. године на територији града Ниша има 16 хладњака, 11 сушара, 12 стакленика и 1.698 пластеника.

Радна снага: Пољопривредне активности на породичном газдинству обављају искључиво чланови породице и стално запослених у оквиру ове категорије газдинства нема. У структури чланова газдинстава који су ангажовани у сектору пољопривреде на територији града преовлађују жене са 63%. Према подацима ранијих пописа учешће ангажоване радне снаге стално запослених и сезонских радника је знатно испод просека Републике Србије. Изражена је неповољна старосна и образовна структура пољопривредне радне снаге. Овај проблем значајан је како са аспекта социјалне структуре руралних средина, тако и у погледу капацитета људских потенцијала за усвајање нових технологија, промену производне структуре и многе друге.

Структура пољопривредних газдинстава: Према резултатима Анкете о структури пољопривредних газдинстава из 2018. године евидентирано је 7113 газдинстава. Према претходним пописним подацима, у региону Јужне и Источне Србије учешће газдинстава у укупном броју домаћинстава је 36%, док је на територији града Ниша наведено учешће нешто мање и у градским општинама Пантелеј и Палилула, креће се до 10%, а у градским општинама Црвени Крст и Нишка Бања је између 10,1 и 30%. Према истим резултатима структура пољопривредних газдинстава према величини коришћеног пољопривредног земљишта се креће: укупно 8.367 ПГ на 13.063 ha; до 1 ha - 4.051 ПГ на 2.349 ha; од 1 до 2 ha - 2.258 ПГ на 3.237 ha; од 2-5 ha - 1.653 ПГ на 4.912 ha; од 5-10 ha - 246 ПГ на 1.625 ha; од 10 до 20 ha - 27 ПГ на 354 ha и преко 20 ha - 17 ПГ на 558 ha; без земље 115 ПГ; просечно коришћено пољопривредно земљиште је 1,56 ha. Према претходно пописним подацима структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла (УГ) стоке је следећа: мање од 4 условна грла - 8.066 ПГ; од 5 до

9 УГ - 243 ПГ; од 10-14 УГ - 32 ПГ; од 15-19 УГ-14 ПГ; од 20-49 УГ - 8ПГ; преко 50 УГ - 4ПГ; укупан број УГ је 8.992.

Производња пољопривредних производа: Регион Ниша није изузетак од националног контекста, јер не постоји значајно развијен тржишни ланац којим се омогућава дорада, паковање и чување биљних и животињских пољопривредних производа. Прерадни капацитети су скромни на нивоу газдинстава (само 2,6% домаћинстава врши прераду воћа и поврћа). Ратарство, иако отежано факторима попут малог и уситњеног поседа, ниског степена коришћења механизације слабе примене агортехничких мера, показује позитивне трендове раста производње, односно повећања приноса за све ратарске културе, а нарочито кукуруза. На територији града Ниша, издваја се производња вишања, затим кајсија и брескви, које су конкурентне на извозним тржиштима. Град Ниш конкурентан је у односу на друге делове Србије по производњи повртарских култура, паприка, парадајз, краставац, купус, шаргарепа, кромпир, црн лук и воћиних култура, орах и крушка. У сточарској производњи, узгој оваца и коза има наглашено позитиван тренд. То су уједно и производње које бележе најбољи тренд раста у Нишу. Органска производња је заступљена на занемарљивим површинама.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији Града Ниша постоји 56 регистрованих задруга са 65 запослених. У претходном периоду, програмима подршке задругарству и удруживању пољопривредника, односно финансијском и логистичком подршком државе и локалне самоуправе, са преко 70 милиона динара, омогућено је унапређење пословања и технолошки развој задруга на територији Града Ниша. У складу са постојећим производним ресурсима у пољопривредној производњи регистрована су специјализована пољопривредна удружења, која активно учествују у креирању и реализацији сопствених улагања за повртарску, воћарско-виноградарску производњу, производњу млека и млечних производа и производњу меда. Регистровано је преко двадесет пољопривредних, водокорисничких и удружења која се баве руралним развојем. Активности удружења пољопривредника подржавају на су од стране локалне самоуправе углавном за јачање капацитета чланова удружења у знању и технолошком развоју производње, као и промоцију производа.

Трансфер знања и информација: Локална самоуправа у сарадњи са институцијама и дугим субјектима у области пољопривреде и руралног развоја (ПССС, ВСИ Ниш, Центар за виноградарство и винарство Ниш и др.), научним институцијама (институти и факултети), приватним саветодавним сектором, развојним регионалним агенцијама и другим релевантним чиниоцима руралног развоја и пољопривреде, доприноси бољој информисаности и трансферу стручних знања крајњим корисницима. Информисање о актуелностима у пољопривреди и руралном развоју спроводи се путем јавног информисања (регионалне ТВ, емисије и наступи пољопривредних и других стручних лица) и путем организованих скупова. Обуке пољопривредника и сеоског становништва раде се путем организованих једнодневних или вишедневних тренинга, семинара и радионица и свакодневним радом на терену на газдинствима.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	500.000,00	2.000,00	0	0,00	0,00
	УКУПНО		500.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	12.500.000,00	0,00	48	1.250.000,00	0,00
	УКУПНО		12.500.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	12.500.000,00	60	500.000,00	0,00
2	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	2.200.000,00	100	1.500.000,00	0,00
3	Управљање ризицима	104	3.500.000,00	80	200.000,00	0,00
4	Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима	302	500.000,00	60	150.000,00	0,00
5	Подршка младима у руралним подручјима	303	8.000.000,00	80	400.000,00	0,00
6	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	1.400.000,00	60	300.000,00	0,00
	УКУПНО		28.100.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	1.050.800,00	0,00	100	0,00	199.200,00
	УКУПНО		1.050.800,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Унапређење активности на селу кроз подршку ученичким задругама у руралним подручјима	601	600.000,00	0,00	100	200.000,00	0,00
	УКУПНО		600.000,00				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	42.750.800,00
Планирана средства за директна плаћања	500.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	12.500.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	28.100.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.050.800,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	600.000,00
Пренете обавезе	199.200,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Програмом подршке за спровођење

пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Ниша утврђује се структура мера, односно намена и начин коришћења средстава за 2024. годину, у укупном износу од 42.950.000,00 динара, која су Одлуком о буџету Града Ниша за 2024. опредељена на буџетским позицијама 301, 302, 303, 304 и 305 у оквиру Програма 5 –Пољопривреда и рурални развој. Потенцијални корисници мера подршке су регистрована пољопривредна газдинства са територије града Ниша са активним статусом у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава, промени података и обнови регистрације, електронском поступању, као и о условима за пасиван статус пољопривредног газдинства, затим удружења и асоцијације пољопривредних произвођача и удружења грађана која су основана ради обављања промотивних и непољопривредних делатности за развој села и заштиту животне средине, ученичке задруге са сеоског подручја, предузетници и правна лица за пружање саветодавних и других услуга. Реализација Програма, односно дефинисане мере допринеће модернизацији производње, јачању производне конкурентности и смањењу производних трошкова; успостављању националних и стандарда ЕУ на пољу заштите животне средине, јавног здравља, здравља животиња и биљака, добробити животиња, заштите на раду; повећању квалитета производа, хигијене и безбедности хране; побољшању конкурентности породичних пољопривредних газдинстава; примени нових технологија и иновација и отварање нових тржишних могућности; очувању производње традиционалних производа; повезивању сектора пољопривреде и сектора туризма; добијању производа веће додате вредности и увећање дохотка и побољшању одрживих услова за живот сеоског становништва. Пољопривредна политика и политика руралног развоја Републике Србије обухвата низ мера и активности које предузимају надлежни органи у циљу стварања услова за производњу квалитетне и здравствено исправне хране, јачања конкурентности пољопривредних производа на тржишту, подизања нивоа животног стандарда пољопривредника, пружања подршке руралном развоју и заштити животне средине од негативних утицаја из пољопривредне производње.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Ниша усваја Градско веће и исти се објављује на званичном сајту Града Ниша. Информисање о мерама Програма врши се и путем организовања и одржавања трибина и предавања за локално сеоско становништво, путем локалних медија, друштвених мрежа, дистрибуцијом штампаних обавештења (флајери, обавештења и др), у радним просторијама Градске управе за имовину и одрживи развој Града Ниша и радом на терену.

Мониторинг и евалуација: Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша у оквиру Сектора за заштиту животне средине, пољопривреду, туризам и робне резерве има две организационе јединице из надлежности пољопривреде и руралног развоја, који обављају послове на изради предлога Програма и реализацији мера након усвајања истог и врше мониторинг и евалуацију из своје области деловања. Такође, у процесу мониторинга и евалуације учествују и други органи и стручна тела Града Ниша, односно Градско веће усваја годишњи извештај, Градска управа за финансије врши контролу документације и законску исправност поднетих захтева, у оквиру своје надлежности. Организују се састанци са корисницима средстава по Програму подршке, ради добијања информација о успешности реализованих мера и оствареним резултатима и ради добијања података о потребама за увођењем нових или иновацију/кориговање постојећих мера. На основу систематизованих података Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша прати годишњу реализацију, остварене резултате и ефекте спроведених мера Програма и даје предлог о даљем спровођењу истих или увођењу нових мера подршке.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања за регресе за репродуктивни материјал - вештачко осемењавање. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014. - 2024. и Планом развоја града Ниша за период 2021-2027 године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија. Сточарска производња се углавном одвија на малим фармама, односно пољопривредним газдинствима. На територији града Ниша преовлађује гајење домаћег шареног говечета са око 50% и сименталског говечета са око 35%, примитивне расе и мелези заступљене су са 10%, и са око 5% холштајн расе. Производне способности грла су различите.

2.1.2. Циљеви мере: Реализација ове мере позитивно утиче на подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача, обезбеђивање услова за уравнотежен развој говедарства, боље коришћење расположивих ресурса, јачање вертикалне интеграције у производњи млека и меса. Регресирање репродуктивног материјала (вештачко осемењавање) позитивно утиче на унапређење говедарства преко побољшања плодности и расног састава.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета Града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава уписана у Регистар пољопривредних газдинстава која се налазе у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнови регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом; - Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години); Пребивалиште и производња на територији Града Ниша; Власник осемењеног приплодног грла говеда је носилац или члан РПГ; Да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима; испуњење доспелих обавеза по подстицајима за пољопривреду и рурални развој из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године.

2.1.7. Специфични критеријуми: За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Пријаве које су прихватљиве и испуњавају услове одобраваће се редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава, односно до истека крајњег рока за подношење пријава.		

2.1.10. Интензитет помоћи: Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање говеда) износи 2.000,00 динара по извршеном првом вештачком осемењавању за приплодна грла пријављена у регистар пољопривредних газдинстава у складу са законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих пријава
2	2. Укупан број подржаних газдинстава за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.12. Административна процедура: Мера „Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)“ реализоваће се на следећи начин: По добијању прелиминарне сагласности од на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) у 2024. години. Правилником ће се дефинисати износ и намена бесповратних средстава, корисници, обавезна документација, датум расписивања јавног позива, време трајања јавног позива, поступање са пријавама, услови за доделу средстава, прихватљиви трошкови, начин одлучивања о додели средстава и друга питања од значајна за реализацију мере. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Средства ће се одобравати подносиоцима пријава који испуњавају услове, редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава односно до крајњег рока за подношење пријава. Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријава, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

2.2. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.2.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере које се односе на кредитну подршку. Комерцијално пољопривредно газдинство које жели успешно пословање, пољопривредни кредит види као могућност обезбеђења готовог новца за улагања у инвестиције веће вредности, ради побољшања услова производње и повећања профита на газдинству. Пословне банке, за озбиљне клијенте не препознају мала и средња газдинства, као доминантна на територији града, већ као клијенте са већим степеном ризика, а ово произилази, пре свега, из чињенице да се већи део прихода газдинства не одвија преко рачуна. Поред високих каматних стопа јавља се и неусклађеност рокова отплате са роковима прилива средстава на пољопривредним газдинствима и неусклађеност грејс периода са врстом производње, односно

инвестицијом. Додатни проблем је и начин обезбеђења кредита - хипотеке на објектима у руралним подручјима су често неприхватљиво обезбеђење. Ова мера је у складу са националном и локалном аграрном политиком, односно Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014. - 2024. године, као и са Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија..

2.2.2. Циљеви мере: Позитиван утицај на стабилност дохотка пољопривредних газдинстава и раст конкурентности уз прилагођавање захтевима тржишта су општи циљеви ове мере, док су модернизација производње и унапређење квалитета производа са могућношћу укључивања у стандарде квалитета, повећање површине под засадима и другим културама, увећање сточног фонда, развој прерадних капацитета су специфични циљеви ове мере.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица - носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.2.5. Економска одрживост: Економску одрживост улагања кроз одређену форму бизнис плана или пројекта подносилац пријаве ће достављати банци у зависности од пословне политике саме банке.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом; Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години); Пребивалиште и производња на територији Града Ниша; Да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима; Потпуна исплата кредита који је био предмет подстицаја по основу мере „Кредитна подршка“ у претходном периоду и испуњење доспелих обавеза по раније одобреним захтевима за подстицаје за пољопривреду и рурални развој, за остале мере, из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године; Измирене доспеле обавезе по основу јавних прихода ЈЛС.

2.2.7. Специфични критеријуми: Корисници могу да остваре право на кредитну подршку када је намена кредита набавка новог трактора снаге до 80 kW. Специфични услови које подносилац пријаве треба да испуњава је да у моменту подношења пријаве у Регистру пољопривредних газдинстава има уписане површине које се налазе на територији Града Ниша и то најмање 0,50 ha под воћем или 0,50 ha под виновом лозом или 2 ha под ратарско-повртарским културама.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.2	Остали облици кредитне подршке

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Пријаве које су прихватљиве и испуњавају услове одобраваће се редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава, односно до истека крајњег рока за подношење пријава.		

2.2.10. Интензитет помоћи: За инвестиционе кредите субвенционисаће се камата до максималног износа од 8% номиналне каматне стопе, као и 40% основице/главнице кредита. Максимални износ целокупне кредитне подршке по кориснику је 1.250.000,00 динара. Разлика између каматне стопе банке и каматне стопе која се субвенционише иде на терет крајњег корисника кредита.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих пријава
2	Број корисника кредитних линија са кредитном подршком
3	Укупан износ ангажованих средстава пословних банака

2.2.12. Административна процедура: Мера „Кредитна подршка“ реализоваће се на следећи начин: По добијању преродне сагласности на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Кредитна подршка“. Правилником ће се дефинисати висина и начин доделе, као и намена подстицајних средстава, право учешћа на јавном позиву, услови за учешће на јавном позиву, потребна документација, начин подношења пријава, поступање са пријавама, услови за доделу подстицајних средстава, прихватљиви трошкови, одлучивање о додели подстицајних средстава, уговор о додели средстава, исплата подстицајних средстава, праћење извршавања уговора и друге ствари од значаја за реализацију ове мере. Јавни позив ће бити објављен у „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Подносилац пријаве врши избор одређене пословне банке. Пријаве које су прихватљиве и испуњавају услове одобраваће се редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава, односно до истека крајњег рока за подношење пријава. Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из Јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријаве, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

2.3. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.3.1. Образложење: Модернизацијом пољопривредних газдинстава у производном и технолошком смислу, могуће је побољшати економске аспекте и створити услове за испуњење захтева одрживог еколошког система природних ресурса, заштите и добробити животиња и безбедности хране. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014. - 2024. и Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија. Преглед по секторима: Сектор млеко - Најзначајнија делатност сточарске производње је млекарство. Домаћинства која су се определила за специјализацију у оквиру овог сектора суочавају се са ограничењима у производњи, углавном са ограниченим капацитетима смештајних објеката и/или недостатком обрадивог земљишта за производњу хране за животиње. Сточарску производњу карактерише позитиван тренд раста узгоја оваца и коза. На територији града има малих породичних млекара које се баве прерадом козијег, овчијег и крављег млека, односно производњом млечних производа (сир, качкавал, кисело млеко и сл.), са пласманом истих у Нишу, Београду и другим већим

центрима. Сектор месо - Производњу меса карактерише постојање мешовитих фарми које производе млеко и месо. Мали број пољопривредних домаћинстава специјализован је за тов бикова и ова газдинства обично имају 10-20 грла у тову. Најчешће се врши продаја телади масе 150-200 kg и највећи број грла продаје се ради даљег това на специјализованим газдинствима у другим деловима Србије. На територији града нема великих газдинстава специјализованих за овчарство и козарство, у смислу производње меса, а највећа стада имају око 100 - 150 оваца. Доминира традиционални систем узгоја. Број савремених свињарских и живинарских газдинстава оријентисаних ка производњи за тржиште је симболичан. Та газдинства примењују добру технологију производње и остварују добре резултате, међутим она имају релативно мале производне капацитете. Највећа живинарска газдинства на територији града имају до 10.000 комада живине, док већина има 1.000-2.000 по производном циклусу. Сектор производње конзумних јаја - производњу конзумних јаја карактерише производња на малим и средњим породичним пољопривредним газдинствима, али са приметним трендом раста. Сектор воће, грожђе, поврће и цвеће - Структуру биљне производње сеоског подручја Града Ниша карактерише велика хетерогеност и производња за сопствене потребе. 45% засада су интензивни засади са применом пуне агротехнике. Структура сортимената је побољшана, коришћењем сертификованог садног материјала. У виноградарству, у производњи вина и стоног грожђа, Ниш има веома богату традицију. Највећи део обрадивих површина је под повртарским културама. Њихова производња је намењена потрошњи у свежем стању, на газдинству и индустријској преради. На територији града релативно мали број газдинстава се бави производњом цвећа и украсног биља и то углавном у заштићеном простору. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања за заснивање нових производних засада, за опрему и механизацију, које ће уз примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Сектор остали усеви - У структури биљне производње највише је заступљена ратарска производња, која чини више од половине вредности пољопривредне производње (просечно 56% у периоду 2008.-2012. године). Кретања на тржишту пољопривредних производа утицала су да се сетвена структура у последњих неколико година значајно измени. Површине под житима остале су релативно константне, али је у оквиру њих дошло до редистрибуције у правцу раста удела кукуруза на рачун смањења површина под пшеницом у укупно засејаним површинама. Овом мером се постиже унапређење и модернизовање ратарске производње. Сектор пчеларство - Систем гајења је релативно екстензиван, на газдинствима са 5 до максимално 200 пчелињих друштава по газдинству. Просечан принос меда по кошници се у зависности од многих фактора креће до 15 kg по кошници годишње. Последњих година присутан је тренд раста број кошница на територији града. Опремање газдинстава потребном опремом/модернизовање производње, повећање квалитета и кванитета производа су позитивни ефекти ове мере.

2.3.2. Циљеви мере: Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње, унапређење техничко - технолошке опремљеност, одрживо управљање ресурсима и заштите животне средине, раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта, усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама, као општи циљеви. Специфични циљеви по секторима: Сектор млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија; Усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта; Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; Унапређење производне инфраструктуре и опреме. Сектор месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце, козе и крмаче/прасад); Унапређење квалитета меса говеда (систем крава-теле), коза, оваца и прасади у складу са националним ветеринарским стандардима; Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; Побољшање квалитета производње кроз инвестиције у опрему и објекте. Сектор воће, грожђе, поврће и цвеће - Повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору; унапређење стања специјализоване механизације на газдинству; Побољшање складишних капацитета за воће, грожђе и поврће; Повећање површина под интензивним засадима; Повећање наводњаваних површина системом кап по кап; Повећање броја произвођача који производе вино са географским пореклом. Сектор остали усеви - Унапређење стања механизације на газдинствима; Побољшање складишних капацитета; Повећање наводњаваних површина; Сектор пчеларство - Повећање производње пчеларских производа; Повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом;

Повећање степена запослености у сектору; Достизање стандарда у области заштите животне средине.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2021-2024. године, (Преглед критеријума за прихватљивост корисника и захтева за подстицаје из НППР 2021-2024./ Табела демаркације). Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се и на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица - носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.3.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери су: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години); Пребивалиште и производња на територији Града Ниша; Да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима; укупна вредност инвестиција (са ПДВ) за које се подноси захтев за остваривање права на подстицаје треба да буде једнака или већа од 40.000 динара; Из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године; измирене доспеле обавезе по основу јавних прихода ЈЛС.

2.3.7. Специфични критеријуми: Сектор млеко: Прихватљиви корисници за инвестицију 101.1.1 - за набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда су пољопривредна газдинства која поседују најмање 2 приплодна грла говеда млечних/комбинованих раса по реализацији инвестиције; - за набавку квалитетних приплодних грла млечних раса оваца и коза су пољопривредна газдинства која поседују најмање 10 одраслих оваца, односно 10 одраслих коза млечних раса по реализацији инвестиције; Прихватљиви корисници за остале инвестиције у сектору су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве поседују од 2 до 29 крава млечних/комбинованих раса или најмање 10 одраслих оваца или најмање 10 одраслих коза. Сектор месо: Прихватљиви корисници за инвестицију 101.2.1 су пољопривредна газдинства која поседују најмање 2 приплодна грла говеда товних раса или најмање 10 приплодних грла оваца или коза или најмање 3 приплодна грла крмача по реализацији инвестиције. Прихватљиви корисници за остале инвестиције у сектору су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве имају од 2 - 29 грла говеда и / или 10-199 грла оваца и / или коза и / или 3 - 29 грла крмача и / или 10 - 199 товних свиња и / или до 999 ћурака и / или до 299 гусака и / или до 4.999 бројлера. Сектор јаја: Прихватљиви корисници за инвестиције у оквиру овог сектора су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве имају од најмање 250 до највише 4999 кока носиља у експлоатацији, односно да је укупан капацитет објекта за максимално 4 999 кока носиља. Сектор воће, грожђе, поврће и цвеће: Прихватљиви корисници за инвестицију 101.4.1 су: - пољопривредна газдинства која заснивају производни засад једне воћне врсте минималне површине од: 0,15 ha за коштичаво воће и леску; 0,15 ha за јабучасто воће; 0,50 ha за орах и 0,10 ha за јагодасто воће; - пољопривредна газдинства која заснивају виноград површине од 0,15 до 1,99 ha на парцелама које су регистроване у

Виноградарском регистру у складу са Законом о вину („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12). Прихватљиви корисници за инвестицију 101.4.2 - Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу су пољопривредна газдинства која су инвестирала у пластенике минималне површине 0,03 ha по пластенику. Прихватљиви корисници за остале инвестиције из овог сектора су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве поседују најмање 0,10 ha јагодастог воћа или 0,30 ha другог воћа или од 0,15 - 1,99 ha винограда који су уписани у Виноградарски регистар у складу са Законом о вину по реализацији инвестиције или производњу у заштићеном простору од најмање 0,03 ha или повртарску производњу на отвореном на најмање 0,20 или производњу цвећа на отвореном на најмање 0,1 ha или имају евидентирану производњу печурака у РПГ. Критеријуми прихватљивости су и: - За сектор воћа - пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра (односи се само за произвођаче садног материјала); - За сектор поврћа - пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; - За сектор винограда - пољопривредна газдинства регистрована у Виноградарском регистру у складу са Законом о вину („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12) са највише 1,99 ha винограда на крају инвестиције; пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра (односи се само за произвођаче садног материјала); Парцеле на којима се заснива вишегодишњи засад, поставља наслон (инвестиције 101.4.1), успоставља противградна мрежа (инвестиција 101.4.3), врши подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада (инвестиција 101.4.4), успоставља/опрема пластеник (инвестиција 101.4.2) морају да буду у власништву носиоца или пријављеног члана регистрованог пољопривредног газдинства или у закупу или уступљене на коришћење са роком важења: две године за производне засаде јагода, десет година за производне засаде другог воћа и винове лозе, три године за пластенике почев од календарске године за коју се подноси пријава. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији Града Ниша и да су уписане у Регистар пољопривредних газдинстава. Сектор остали усеви: Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријава поседују од 1 до 49 ha земљишта под житарицама, индустријским усевима или 0,1-49 ha лековитог, ароматичног или зачинског биља или до 1,99 ha земљишта под хмељем. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији Града Ниша и да су уписане у Регистар пољопривредних газдинстава. Сектор пчеларство: Прихватљиви корисници за инвестиције у оквиру овог сектора су пољопривредна газдинства која поседују 10 и више кошница пчела пријављених у Централној бази, са зимовником - адресом пчелињака на територији Града Ниша.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.3	Опрема за мужу, млађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за хранење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.1.7	Опрема за третман папака
101.1.8	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.15	Машине за транспорт
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.2.1	Набавка квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
101.2.3	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за хранење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспорттери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
101.2.6	Сточне ваге, рампе за утовар и истовар и торови за усмеравање и обуздавање животиња
101.2.7	Опрема за третман папака
101.2.8	Опрема за смештај квочки, специјализовани/посебно опремљени кавези
101.2.9	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.2.10	Машине за примарну обраду земљишта
101.2.11	Машине за допунску обраду земљишта
101.2.12	Машине за ђубрење земљишта
101.2.13	Машине за сетву
101.2.14	Машине за заштиту биља
101.2.15	Машине за убирање односно скидање усева
101.2.16	Машине за транспорт
101.2.18	Машине и опрема за наводњавање усева
101.3.1	Набавка опреме за живинарске фарме за производњу конзумних јаја
101.3.2	Набавка опреме за сортирање, паковање и чување конзумних јаја
101.3.4	Набавка опреме за руковање, сакупљање и коришћење животињског ђубрива; посебна опрема за транспорт ђубрива
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадама
101.4.4	Подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада
101.4.5	Набавка опреме за вештачко опрашивање биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.6	Набавка опреме и уређаја за додатно осветљење и засењавање биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.7	Набавка опреме и уређаја за припрему земљишта и супстрата за гајење биљака при производњи у заштићеном простору
101.4.8	Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)
101.4.9	Набавка опреме и уређаја за системе за хидропоничну производњу при производњи у заштићеном простору
101.4.10	Набавка опреме и уређаја за заштиту биља и стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштићеном простору
101.4.11	Набавка опреме за обогаћивање угљен-диоксидом (ткз. ђубрење угљен диоксидом при производњи у заштићеном простору)
101.4.12	Набавка бокс палета за транспорт и складиштење производа
101.4.13	Набавка опреме-линија за чишћење и прање производа
101.4.14	Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрање производа
101.4.15	Набавка опреме-линија за паковање и обележавање производа
101.4.16	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.17	Опрема за вентилацију и опрема за принудну вентилацију
101.4.18	Опрема/механизација за заштиту од мраза
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.26	Машине за транспорт
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.8	Машине за транспорт
101.5.9	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства (рачунајући и носиоца газдинства) - 4 и више	да	10
2	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства (рачунајући и носиоца газдинства) - од 1 до 3	да	5
3	Године старости подносиоца пријаве - 66 и више	да	5
4	Године старости подносиоца пријаве од 46 до 65	да	15
5	Године старости подносиоца пријаве од 18 - 40	да	25
6	Подносилац захтева је особа женског пола	да	3
7	Подносилац захтева је особа женског пола	не	0
8	Подносилац пријаве запослен по основу пољопривреде	да	10
9	Подносилац пријаве запослен по основу пољопривреде	не	0
10	Пребивалиште - рурално/сеоско насеље	да	10
11	Пребивалиште - рурално/сеоско насеље	не	0
12	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) 0,00 - 200.000,00	да	25
13	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) 1.000.001,00 - 1.500.000,00	да	10
14	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) више од 1.500.000,00	да	5
15	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 200.001,00 до 500.000,00	да	20
16	Члан удружења или задруге	да	5
17	Члан удружења или задруге	не	0

2.3.10. Интензитет помоћи: Износи подстицаја дати су у процентима у односу на износ инвестиције без ПДВ. Износ подстицаја за инвестиције у оквиру сектора „Млеко“, сектора „Месо“ и сектора „Пчеларство“ утврђују се у износу од 60%, а максимални износ подстицаја за наведену намену је 500.000,00 динара по кориснику. Износ подстицаја за све остале инвестиције у оквиру мере је 50%, а максимални износ подстицаја је 400.000,00 динара по кориснику.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пројеката
2	Површина под новим вишегодишњим засадима
3	Број набављених грла
4	Број новонабављене механизације
5	Број пластеника
6	Број кошница
7	Укупан број поднетих пријава

2.3.12. Административна процедура: Мера „Инвестиције у физичку имовину пољопривредних

газдинстава“ реализоваће се на следећи начин: По добијању прерходне сагласности на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава“ у 2024. години. Правилником ће се дефинисати висина и начин доделе подстицајних средстава, намена подстицајних средстава, лица која остварују право на подстицаје, услови за учешће на јавном позиву, потребна документација, начин подношења пријава, поступање са пријавама, услови за доделу подстицајних средстава, прихватљиви трошкови, критеријуми селекције, начин утврђивања ранг листе подносиоца пријава, одлучивање о додели подстицајних средстава, уговор о додели средстава, исплата подстицајних средстава, праћење извршавања уговора и друге ствари од значаја за реализацију ове мере. Бодоваће се и рангирати само прихватљиве пријаве. Средства ће се исплаћивати на основу утврђене ранг листе, а до висине расположивих средстава за ову меру. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује у „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из Јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријаве, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

2.4. Назив и шифра мере: 102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.4.1. Образложење: Удруживање пољопривредних произвођача је један од ефикасних начина за подизање конкурентности на тржишту. Најдоминантнији облици удруживања у сектору пољопривреде су задруге, удружења и кластери и облик организације зависи од циљева удруживања. На руралном подручју, поред удружења пољопривредних произвођача, присутна су и активна удружења грађана чији су циљеви диверзификација руралне економије, односно побољшање услова живота и рада на сеоском подручју. Ова мера је у складу са националном и локалном аграрном политиком, односно Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014. - 2024. године, као и са и Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија.

2.4.2. Циљеви мере: Циљеви који се настоје достићи реализацијом ове мере су унапређење удруживања у области пољопривреде и руралног развоја, стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, смањење трошкова производње, јачање тржишне позиције удружених произвођача и унапређење преговарачке способности произвођачких организација, едукација сеоског становништва и побољшање услова живота и рада на сеоском подручју.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су удружења грађана чије је седиште на територији јединице локалне самоуправе и у чијој је регистрацији као област остваривања циљева евидентирано унапређење заједничких интереса у области развоја и заштите пчеларства, стручног и научног образовања и усавршавања и производње и промета пчелињих производа и удружења грађана чије је

седиште на територији јединице локалне самоуправе и у чијој је регистрацији као област остваривања циљева евидентирано унапређење пољопривредних активности и/или рурални развој.

2.4.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за ову меру су: Удружење регистровано код Агенције за привредне регистре; седиште удружења на територији Града Ниша; Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима; Испуњење доспелих обавеза по раније одобреним захтевима финансираним из средстава из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године.

2.4.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници за ову меру су удружења регистрована поред осталог и за област остваривања циљева за унапређење пчеларства, стручног и научног образовања и усавршавања и производње и промета пчелињих производа и удружења грађана која ће спроводити активности на промоцији потенцијала руралне средине, пољопривредне производње и локалних производа.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број реализовних пројеката/инвестиција у претходних 10 година - до 5	да	15
2	Број реализовних пројеката/инвестиција у претходних 10 година -више од 5	да	30
3	Број чланова удружења - од 11 до 20	да	20
4	Број чланова удружења - више од 20	да	25
5	Број чланова удружења - до 5	да	10
6	Број чланова удружења - од 6 до 10	да	15
7	Обухват пројекта /активности - локална заједница	да	15
8	Обухват пројекта /активности - чланови удружења	да	5
9	Суфинансирање пројекта из других извора (сопствено учешће/други извори) - до 20% укупне вредности	да	5
10	Суфинансирање пројекта из других извора (сопствено учешће/други извори) - од 20-40% укупне вредности	да	10
11	Суфинансирање пројекта из других извора (сопствено учешће/други извори) - преко 40% укупне вредности	да	15
12	Укупан износ финансијске подршке у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) - више од 1.500.000,00	да	5
13	Укупан износ финансијске подршке у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 0,00 до 200.000,00	да	25
14	Укупан износ финансијске подршке у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 200.001,00 до 500.000,00	да	20
15	Укупан износ финансијске подршке у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 500.001,00 до 1.000.000,00	да	15
16	Укупан износ финансијске подршке у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 1.000.001,00 - 1.500.000,00Д)	да	10

2.4.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја за меру „Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде“ је 100% без ПДВ. Максимални износ подстицаја за удружења пчелара је 1.500.000,00 динара. За остала удружења је 120.000,00 динара и то за организацију манифестација у циљу промоције потенцијала руралног развоја.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих пријава
2	Укупан број подржаних удружења

2.4.12. Административна процедура: Мера „Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде“ реализоваће се на следећи начин: По добијању преродне сагласности на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде“ у 2024. години. Правилником ће се дефинисати висина и начин доделе подстицајних средстава, намена подстицајних средстава, лица која остварују право на подстицаје, услови за учешће на јавном позиву, потребна документација, начин подношења пријава, поступање са пријавама, услови за доделу подстицајних средстава, прихватљиви трошкови, критеријуми селекције, начин утврђивања ранг листе подносиоца пријава, одлучивање о додели подстицајних средстава, уговор о додели средстава, исплата подстицајних средстава, праћење извршавања уговора и друге ствари од значаја за реализацију ове мере. Бодоваће се и рангирати само прихватљиве пријаве. Средства ће се исплаћивати на основу утврђене ранг листе, а до висине расположивих средстава за ову меру. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује у „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из Јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријаве, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена подстицајна средства корисницима ће се исплаћивати у фазама.

2.5. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.5.1. Образложење: Осигурање представља савремен и најчешће коришћен модел за управљање ризиком у пољопривреди. У пољопривреди тренутно су заступљени следећи видови осигурања, осигурање усева и плодова од основних (град, пожар и удар грома), допунских (позни и рани мразеви, измрзавање и сл) и посебних ризика (осигурање не само приноса већ и квалитета плодова, нпр. у производњи јабука и другог воћа), као и осигурање животиња од угинућа и губитка производних способности. Мера 104. на територији Града Ниша спроводи се ради усмеравања регистрованих пољопривредних произвођача на вид заштите сопствене производње и мера показује позитиван ефекат. Ова мера је у складу са националном и локалном аграрном политиком, односно Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014. - 2024., као и са Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија.

2.5.2. Циљеви мере: Краткорочно и дугорочно смањивање негативних последица штета проузрокованих елементарним непогодама и катастрофалним догађајима као и очување стабилности дохотка пољопривредних газдинстава општи су циљеви мере, а специфични циљеви мере су повећање броја корисника који осигуравају своју пољопривредну производњу.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна

плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере за инвестицију 104.3. су физичка лица - носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.5.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери су: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години); Пребивалиште и производња на територији Града Ниша; Власник осигураних парцела је носилац газдинства или члан регистрованог пољопривредног газдинства; Да не постоји захтев за исто улагање удругим јавним фондовима; Испуњење доспелих обавеза по захтевима за подстицаје за пољопривреду и рурални развој из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године; Измирене доспеле обавезе по основу јавних прихода ЈЛС за инвестиције чија је укупна вредност преко 10.000,00 динара.

2.5.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници за подстицаје за осигурање биљне производње су регистрована пољопривредна газдинства који имају усева, засаде, расаднике, младе вишегодишње засаде пре ступања на род, производњу у заштићеном простору на површинама на територији Града Ниша уписане у регистар пољопривредних газдинстава под одговарајућим биљним културама; Прихватљиви корисници за осигурање животиња су регистрована пољопривредна газдинства која имају пријављен сточни фонд (податке о врсти животиња и броју газдинства, ХИД, на којима се држе или узгајају) у Регистар пољопривредних газдинстава и грла држе или узгајају у објектима на територији Града Ниша, а за пчелиња друштва имају зимовник на територији Града Ниша.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.3	Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Пријаве које су прихватљиве и испуњавају услове одобраваће се редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава, односно до истека крајњег рока за подношење пријава.		/

2.5.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи износи 80% од висине премије осигурања без урачунатог пореза на премију неживотног осигурања за површине односно животиње пријављене у складу са законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој. Максимални износ подстицаја по кориснику је 200.000,00 динара, а минимални укупни износ прихватљиве инвестиције је 2.000,00 динара.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних газдинстава за регрес премије осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње
2	Укупан број поднетих пријава

2.5.12. Административна процедура: Мера „Управљање ризицима“ реализоваће се на следећи начин: По добијању преродне сагласности од на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Управљање ризицима“ у 2024. години. Правилником ће се дефинисати износ и намена бесповратних средстава, корисници, обавезна документација, датум расписивања јавног позива, време трајања јавног позива, поступање са пријавама, услови за доделу средстава, прихватљиви трошкови, начин одлучивања о додели средстава и друга питања од значаја за реализацију мере. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Средства ће се одобравати подносиоцима пријава који испуњавају услове, редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава односно до крајњег рока за подношење пријава. Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријаве, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

2.6. Назив и шифра мере: 302 Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима

2.6.1. Образложење: Рурални развој укључује и непољопривредне активности које се односе на унапређење квалитета живота на селу. Посебан значај може да има развој непољопривредних активности на пољопривредним газдинствима као и развој различитих врста сервиса који нису тесно везани за пољопривредну производњу. Подршком непољопривредним активностима на селу даје се могућност додатног запошљавања руралног становништва и доприноси смањењу постојања тренда депопулације и напуштања села као и уравнотежењу регионалног развоја у економском и социјалном смислу. Овом мером локалним програмом подржаће се активности везане за унапређење сеоског туризма, домаће радиности и слично. Ова мера је у складу са националном и локалном аграрном политиком, односно Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014. - 2024. године, као и са и Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија.

2.6.2. Циљеви мере: Општи циљеви мере су побољшање демографске структуре руралног подручја и повећање стандарда и стабилности дохотка сеоског становништва, а специфични циљеви су повећање броја пословних иницијатива у непољопривредним активностима и искоришћавање туристичких потенцијала руралног подручја.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење

пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.6.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица - носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава која су уписана у Регистр пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.6.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери су: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години); Пребивалиште и производња/услуга на територији Града Ниша; Да не постоји захтев за исто улагање удругим јавним фондовима; Испуњење доспелих обавеза по захтевима за подстицаје за пољопривреду и рурални развој из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године; измирене доспеле обавезе по основу јавних прихода ЈЛС.

2.6.7. Специфични критеријуми: Специфични критеријуми за кориснике по овој мери су: Објекат мора бити категорисан код надлежног органа јединице локалне самоуправе за пружање угоститељских услуга у пословима домаће радности или сеоском туристичком домаћинству; Да је категорисани објекат у власништву носиоца или члана регистрованог пољопривредног газдинства или да је узет у закуп или на коришћење, на период од најмање десет година почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројеката.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
302.2	Подршка активностима везаним за рурални туризам

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Пријаве које су прихватљиве и испуњавају услове одобравања се редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава, односно до истека крајњег рока за подношење пријава.		-

2.6.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја је 60% у односу на износ инвестиције без ПДВ, а максимални износ подстицаја по кориснику је 150.000,00 динара.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих пријава
2	Укупан број инвестиција

2.6.12. Административна процедура: Мера „Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима“ реализоваће се на следећи начин: По добијању претходне сагласности од на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде,

а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима“ у 2024. години. Правилником ће се дефинисати висина и начин доделе, као и намена подстицајних средстава, право учешћа на јавном позиву, услови за учешће на јавном позиву, потребна документација, начин подношења пријава, поступање са пријавама, услови за доделу подстицајних средстава, прихватљиви трошкови, одлучивање о додели подстицајних средстава, уговор о додели средстава, исплата подстицајних средстава, праћење извршавања уговора и друге ствари од значаја за реализацију ове мере. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Средства ће се одобравати подносиоцима пријава који испуњавају услове, редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава односно до крајњег рока за подношење пријава. Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из Јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријаве, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

2.7. Назив и шифра мере: 303 Подршка младима у руралним подручјима

2.7.1. Образложење: Руралну средину Града Ниша карактерише депопулација становништва. Тренд напуштања сеоске средине је евидентан у брдско-планинском појасу док се у приградским насељима и селима у равничарском појасу уочава позитиван тренд недељних миграција. Сеоско подручје има могућности за развој малог и средњег предузетништва, односно агробизниса у бројним привредним активностима – производња и прерада, поред осталих могућих делатности, тако да је демографска обнова руралних подручја на територији Града Ниша неопходна за укупан рурални развој. Стварање прихватљивих животних и радних услова спровођењем ове мере пружа се подршка младима да покрену свој посао и да развију своја пољопривредна газдинства, како у сектору пољопривреде тако и у делатностима везаним за рурални развој. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024. године, као и са Планом развоја града Ниша за период 2021.–2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија.

2.7.2. Циљеви мере: Општи циљеви мере су побољшање демографске структуре руралног подручја и повећање стандарда и стабилности дохотка сеоског становништва, а специфични циљеви су повећање броја пословних иницијатива младих пољопривредника и развој малих пољопривредних газдинстава.

2.7.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Међутим, како не би дошло до преклапања корисника односно двоструког финансирања специфични критеријуми су усаглашени са нацртом Националног програма руралног развоја за период 2021-2024. године, (Преглед критеријума за прихватљивост корисника и захтева за подстицаје из НППР 2021-2024./ Табела демаркације). Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се и на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.7.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица, старости између 18 и 40 година - носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава која су уписана у

Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.7.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години); Носилац газдинства на дан подношења пријаве на јавни позив има навршених 18 година живота, односно у календарској години у којој се подноси пријава на јавни позив за коришћење ове врсте подстицаја навршава највише 40 година живота; Пребивалиште на територији Града Ниша; Да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима; Испуњење доспелих обавеза по захтевима за подстицаје за пољопривреду и рурални развој из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године; Измирене доспеле обавезе по основу јавних прихода ЈЛС; Укупна вредност инвестиција (са ПДВ) за које се подноси захтев за остваривање права на подстицаје треба да буде једнака или већа од 40.000,00 динара.

2.7.7. Специфични критеријуми: Сектор млеко: Прихватљиви корисници за инвестицију 101.1.1 - за набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда су пољопривредна газдинства која поседују најмање 2 приплодна грла говеда млечних/комбинованих раса по реализацији инвестиције; - за набавку квалитетних приплодних грла млечних раса оваца и коза су пољопривредна газдинства која поседују најмање 10 одраслих оваца, односно 10 одраслих коза млечних раса по реализацији инвестиције; За све остале инвестиције у сектору су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве поседују од 2 до 29 крава млечних/комбинованих раса или најмање 10 одраслих оваца или најмање 10 одраслих коза. Сектор месо: Прихватљиви корисници за инвестицију 101.2.1 - Набавка квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса су пољопривредна газдинства која поседују најмање 2 приплодна грла говеда или најмање 10 приплодних грла оваца или коза или најмање 3 приплодна грла крмача по реализацији инвестиције. Прихватљиви корисници за све остале инвестиције у сектору су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве имају од 2 - 29 грла говеда и / или 10-199 грла оваца и /или коза и / или 3 - 29 грла крмача и / или 10 - 199 товних свиња и / или до 999 ћурака и / или до 299 гусака и / или до 4.999 бројлера. Сектор јаја: Прихватљиви корисници за инвестиције у оквиру овог сектора су пољопривредна газдинства која по реализацији инвестиције имају од најмање 250 до највише 4999 кока носиља у експлоатацији, односно да је укупан капацитет објекта за максимално 4999 кока носиља. Сектор воће, грозђе, поврће и цвеће: Прихватљиви корисници за инвестицију 101.4.1 су: - пољопривредна газдинства која заснивају производни засад једне воћне врсте минималне површине од 0,15 ha за коштичаво воће и леску; 0,15 ha за јабучасто воће; 0,50 ha за орах и 0,10 ha за јагодасто воће; - пољопривредна газдинства која заснивају виноград и по реализацији инвестиције регистрована су у Виноградарском регистру у складу са Законом о вину („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12) са површинама од 0,15 до 1,99 ha винограда. Прихватљиви корисници за инвестицију 101.4.2 - Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу су пољопривредна газдинства која инвестирају у пластенике минималне површине 0,03 ha по пластенику . Прихватљиви корисници за остале инвестиције из овог сектора су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве поседују најмање - 0,10 ha јагодастог воћа или 0,30 ha другог воћа; - од 0,15 до 1,99 ha винограда који су уписани у Виноградарски регистар у складу са Законом о вину; - производњу у заштићеном простору од најмање 0,03 ha; - повртарску производњу на отвореном на најмање 0,20 ha; - производњу цвећа на отвореном на најмање 0,1 ha; - имају евидентирану производњу печурака у РПГ. Критеријум прихватљивости за произвођаче садног материјала је и регистрација у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10); Критеријуми прихватљивости су и: За сектор воћа - пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра (односи се само за произвођаче садног материјала); - За сектор поврћа - пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; - За сектор

виноградарства - пољопривредна газдинства регистрована у Виноградарском регистру у складу са Законом о вину („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12) са највише 1,99 ха винограда на крају инвестиције; пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра (односи се само за произвођаче садног материјала); Парцеле на којима се заснива вишегодишњи засад, поставља наслон (инвестиције 101.4.1), успоставља противградна мрежа (инвестиција 101.4.3), врши подизање/набавка жичаних ограда око вишегодишњих засада (инвестиција 101.4.4), успоставља/опрема пластеник (инвестиција 101.4.2) морају да буду у власништву носиоца или члана регистрованог пољопривредног газдинства или у закупу или уступљене на коришћење са роком важења: две године за производне засаде јагода, десет година за производне засаде другог воћа и винове лозе, три године за пластенике почев од календарске године за коју се подноси пријава. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији Града Ниша и да су уписане у Регистар пољопривредних газдинстава. Сектор остали усеви: Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која у моменту подношења пријаве поседују од 1 до 49 ха земљишта под житарицама, индустријским усевима или 0,1-49 ха лековитог, ароматичног или зачинског биља или до 1,99 ха земљишта под хмељем. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији Града Ниша и да су уписане у Регистар пољопривредних газдинстава. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији Града Ниша и да су уписане у Регистар пољопривредних газдинстава. Сектор пчеларство: Прихватљиви корисници за инвестиције у оквиру овог сектора су пољопривредна газдинства која поседују 10 и више кошница пчела пријављених у Централној бази, са зимовником - адресом пчелињака на територији Града Ниша.

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
303.1	Почетна помоћ за покретање пословања за младе пољопривреднике и развој малих пољопривредних газдинстава

2.7.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства (рачунајући и носиоца газдинства) - 4 и више	да	10
2	Број чланова регистрованог пољопривредног газдинства (рачунајући и носиоца газдинства) - од 1 до 3	да	5
3	Подносилац пријаве је особа женског пола	да	3
4	Подносилац пријаве је особа женског пола	не	0
5	Подносилац пријаве је пријављен на основу ПИО за пољопривреднике - запослен искључиво у пољопривреди на дан подношења пријаве	да	10
6	Подносилац пријаве је пријављен на основу ПИО за пољопривреднике - запослен искључиво у пољопривреди на дан подношења пријаве	не	0
7	Подносилац пријаве има одговарајуће образовање из области пољопривреде /ветерине/ прехранбене технологије	не	0
8	Подносилац пријаве има одговарајуће образовање из области пољопривреде /ветерине/ прехранбене технологије	да	10
9	Пребивалиште рурално/сеоско насеље најмање 3 године	да	40
10	Пребивалиште - рурално/сеоско насеље најмање 3 године	не	0
11	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) више од 1.500.000,00	да	5
12	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 0,00 до 200.000,00	да	25
13	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 1.000.001,00 до 1.500.000,00	да	10
14	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 200.001,00 до 500.000,00	да	20
15	Укупан износ финансијске подршке РПГ у претходне 3 године из средстава Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој Града Ниша (РСД) од 500.001,00 до 1.000.000,00	да	15

2.7.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја је 80% у односу на износ инвестиције без ПДВ за кориснике – носиоце регистрованих пољопривредних газдинстава са пребивалиштем најмање три године на руралном/сеоском подручју, а за остале кориснике износ подстицаја је 60% у односу на износ инвестиције без ПДВ. Максимални износ подстицаја по кориснику је 400.000,00 динара.

2.7.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих пријава
2	Укупан број подржаних пројеката

2.7.12. Административна процедура: Мера „Подршка младима у руралним подручјима“ реализоваће се на следећи начин: По добијању преродне сагласности на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Подршка младима у руралним подручјима“ у 2024. години. Правилником ће се дефинисати висина и начин доделе подстицајних средстава, намена подстицајних средстава, лица која остварују право на подстицаје, услови за учешће на јавном позиву, потребна документација, начин подношења пријава, поступање са пријавама, услови за доделу подстицајних средстава, прихватљиви трошкови, критеријуми селекције, начин утврђивања ранг листе подносиоца пријава, одлучивање о додели подстицајних средстава, уговор о додели средстава, исплата подстицајних средстава, праћење извршавања уговора и друге ствари од значаја за реализацију ове мере. Бодоваће се и рангирати само прихватљиве пријаве. Средства ће се исплаћивати на основу утврђене ранг листе, а до висине расположивих средстава за ову меру. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује у „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из Јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријава, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

2.8. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.8.1. Образложење: Приступ тржишту и задовољавање потреба савременог потрошача захтевају константни континуитет и квалитет производње и испуњавање стандарда у области безбедности хране и очувања животне средине. Стандарди квалитета за већину производа прописани су посебним подзаконским прописима, односно правилницима којима се ближе прописују услови у погледу квалитета хране. Република Србија је у процесу сталног усклађивања ових правилника о квалитету хране са важећим прописима ЕУ и другим међународно признатим стандардима. Произвођачи и прерађивачи са уведеним стандардима у примарној производњи и преради боље су позиционирани на тржишту. Рурална подручја имају дугу традицију у преради различитих анималних и биљних производа на газдинству тако да постоје расположиви потенцијали који могу обогатити локалну понуду и омогућити запошљавање становништва. Подстицај економије на селу кроз валоризацију повезаности сопствене производње и прераде на газдинству и продаја малих количина директно потрошачу, је основни циљ ове мере. Овом мером планирана су подстицајна средства за увођење стандарда квалитета и сертификацију у пољопривредној производњи и преради истих, као и подршка преради регистрованим пољопривредним газдинствима. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014 - 2024. године и Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија.

2.8.2. Циљеви мере: Општи циљеви мере су подизање квалитета примарних и прерађених

пољопривредних производа и заштита здравља људи, повећање конкурентности производа и стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, а специфични циљеви су повећање обима производње, повећање броја пољопривредних газдинстава који се укључују у регистроване шеме квалитета, унапређење капацитета за прераду.

2.8.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.8.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су • физичка лица - носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава и • предузетници ако су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.8.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.8.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години); Пребивалиште и производња на територији Града Ниша; Предузетник уписан у Регистар привредних субјеката са седиштем и производњом на територији Града Ниша; Да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима; Испуњење доспелих обавеза по захтевима за подстицаје за пољопривреду и рурални развој из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године; Измирене доспеле обавезе по основу јавних прихода ЈЛС.

2.8.7. Специфични критеријуми: За инвестицију 304.4. - Подршка за увођење система квалитета, прихватљиви подносиоци захтева су лица која имају издат сертификат/потврду од акредитованог/одобреног сертификационог тела. За инвестиције 304.5. - Подршка преради на газдинству, прихватљиви подносиоци захтева су регистрована пољопривредна газдинства која су за одређени вид прераде пољопривредних производа регистрована у складу са законском регулативом (прописима којима се уређује безбедност хране, производња вина, производња јаких алкохолних пића, ветеринарство и др.). За инвестиције 304.5. - Подршка преради на газдинству услов је и да је објекат у оквиру кога се реализује инвестиција на територији Града Ниша и да се користи на основу права својине или на основу права закупа, односно уступања на коришћење без накнаде, у периоду од најмање пет година почев од календарске године за коју се подноси захтев за остваривање права на подстицаје. За инвестицију 304.5.3.5 прихватљиви подносиоци захтева који поред напред наведених, по реализацији инвестиције поседују и капацитет објекта до 19.999 литара.

2.8.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.4	Подршка за увођење система квалитета
304.5	Подршка преради на газдинству
304.5.1.1	Набавка опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека
304.5.2.3	Набавка опреме и уређаја за расечање, обраду, прераду, паковање и означавање меса и уситњеног меса, полупроизвода од меса, машински сепарисаног меса и производа од меса
304.5.2.4	Набавка опреме и уређаји за хлађење, пастеризацију и стерилизацију меса и производа од меса
304.5.3.1	Набавка опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грожђа, као и њихових производа
304.5.3.2	Набавка опреме и уређаја за замрзавање воћа и поврћа, као и њихових производа
304.5.3.3	Набавка опреме и уређаја за бланширање, пастеризацију и стерилизацију производа
304.5.3.4	Набавка опреме за пријем воћа, поврћа и грожђа, као и прераду, пуњење и паковање њихових производа
304.5.3.5	Набавка опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале
304.5.5.1	Набавка опреме и уређаја за сушење гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља, као и њихових производа
304.5.5.2	Набавка опреме за прераду гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља као и њихових производа
304.5.5.3	Набавка опреме и уређаја за дестилацију гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља, као и њихових производа (за потребе фармацеутске индустрије)
304.5.5.4	Набавка опреме и уређаја за екстракцију гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља, као и њихових производа
304.5.5.5	Набавка опреме и уређаја за паковање и складиштење гајеног зачинског, лековитог и ароматичног биља, као и њихових производа
304.5.6.1	Набавка опреме и уређаја за прераду пчелињих производа
304.5.6.2	Набавка опреме и уређаја за паковање и складиштење пчелињих производа
304.5.7.1	Набавка опреме и уређаја за сушење гајених врста гљива, као и њихових производа
304.5.7.2	Набавка опреме и уређаја за замрзавање гајених врста гљива, као и њихових производа
304.5.7.3	Набавка опреме и уређаја за бланширање, пастеризацију и стерилизацију производа
304.5.7.4	Набавка опреме за пријем, прераду, пуњење и паковање гајених врста гљива и њихових производа

2.8.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Коришћење финансијске подршке из средстава локалног буџета и других јавних фондова у претходне 3 године од 1.000.001 до 5.000.000,00 динара	да	5
2	Коришћење финансијске подршке из средстава локалног буџета и других јавних фондова у претходне 3 године до 1.000.000 динара	да	10
3	Коришћење финансијске подршке из средстава локалног буџета и других јавних фондова претходне 3 године - више од 5.000.000,00 динара	да	0
4	Подносилац пријаве је члан задруге/ удружења	да	5
5	Подносилац пријаве је члан задруге/ удружења	не	0
6	Предмет пријаве је увођење система квалитета или прерада производа из сопствених извора/са сопственог газдинства	да	10
7	Предмет пријаве је увођење система квалитета или прерада производа из сопствених извора/са сопственог газдинства	не	5
8	Уговор о пласману/ откупу производа	да	20
9	Уговор о пласману/ откупу производа	не	0

2.8.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја дат је у процентима у односу на износ инвестиције без ПДВ. Износ подстицаја је 60% за све инвестиције у оквиру мере. Максимални износ подстицаја по кориснику за инвестицију 304.4. „Подршка за увођење система квалитета“ износи 100.000 динара. Максимални износ по кориснику за све остале инвестиције у оквиру мере је 300.000,00 динара.

2.8.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих пријава
2	Укупан број подржаних пројеката у преради

2.8.12. Административна процедура: Мера „Економске активности у смислу додавања вредности пољопривредним производима као и увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима“ реализоваће се на следећи начин: По добијању преродне сагласности на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Економске активности у смислу додавања вредности пољопривредним производима као и увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима“ у 2024. години. Правилником ће се дефинисати висина и начин доделе подстицајних средстава, намења подстицајних средстава, лица која остварују право на подстицаје, услови за учешће на јавном позиву, потребна документација, начин подношења пријава, поступање са пријавама, услови за доделу подстицајних средстава, прихватљиви трошкови, критеријуми селекције, начин утврђивања ранг листе подносиоца пријава, одлучивање о додели подстицајних средстава, уговор о додели средстава, исплата подстицајних средстава, праћење извршавања уговора и друге ствари од значаја за реализацију ове мере. Бодоваће се и рангирати само прихватљиве пријаве. Средства ће се исплаћивати на основу утврђене ранг листе, а до висине расположивих средстава за ову меру. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује у „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријава и утврди да ли су испуњени сви услови из Јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој доноси Решење о усвајању пријаве, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

2.9. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.9.1. Образложење: Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на константном трансферу знања и информација, праћењу нових технологија и стручном усавршавању. Градска управа за имовину и одрживи развој, ПССС Ниш, Ветеринарски специјалистички институт, Центар за виноградарство и винарство Ниш, удружења пољопривредних произвођача, удружења грађана која су основана ради обављања промотивних и непољопривредних делатности за развој села су битни носиоци едукативних и информативно промотивних активности у руралним срединама. Подршка информативним активностима обухватиће подршку промоције развојних потенцијала и потреба села, , подршку активностима везаним за подизање нивоа пласмана производа и услуга и активностима везаним за развој села у образовном, здравственом, културном, спортском, социолошком и осталим аспектима, који ће утицати на побољшање квалитета живота сеоског становништва. Облици стицања нових знања - стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора, из свих пољопривредних и непољопривредних области, који ће резултате стручног усавршавања користити за даљи рурални развој на подручју Града Ниша. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014 - 2024. године и Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен

квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија.

2.9.2. Циљеви мере: Општи циљеви: развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању, функционално повезивање свих актера локалног агросектора, повећање доступности и квалитета знања, унапређење социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава и микропредузећа у руралним срединама, одрживи развој, заштита ресурса, побољшање биодиверзитета и смањење миграције становништва. Специфични циљеви: повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва, примена нових технологија и иновација, проширење понуде образовних и тренинг програма свих нивоа и типова образовања, јачање капацитета за прихватање знања кроз развијање свести и мотивисаности за образовањем.

2.9.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац захтева је у обавези да уз захтев за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.9.4. Крајњи корисници: Крајњи корисник ове мере је јединица локалне самоуправе.

2.9.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.9.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник уписан у одговарајући регистар (Регистар привредних субјеката, Регистар научно-истраживачких установа или Регистар удружења и др.).

2.9.7. Специфични критеријуми: Корисници средстава за стручно оспособљавање, активности стицања вештина и показне активности треба да имају искуство у пружању услуге (референца), одређени стручни и технички капацитет у зависности од типа и трајања услуге.

2.9.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.9.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви који су прихватљиви и испуњавају услове одобраваће се редом на основу поднетих прихватљивих захтева до утрошка расположивих средстава, односно до истека крајњег рока за подношење захтева.		

2.9.10. Интензитет помоћи: Активности у организацији локалне самоуправе финансираће се у износу од 100%.

2.9.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одржаних едукација
2	Број организованих студијских путовања

2.9.12. Административна процедура: Мера „Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју“ реализоваће Градска управа за имовину и одрживи развој Града. Избор пружаоца услуге за активности у организацији локалне самоуправе вршиће се у складу са Законом о јавним набавкама. Део средстава у износу од 199.200,00 динара искористиће се за измирење обавеза по уговору закљученом у претходној години по Програму подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Ниша за 2023. годину.

2.10. Назив и шифра мере: 601 Унапређење активности на селу кроз подршку ученичким задругама у руралним подручјима

2.10.1. Образложење: Рурални развој подразумева интегрални, вишесекторски и одрживи развој руралног подручја и мере руралног развоја треба да обухвате подршку развоју свих аспеката живота и рада на селу. Са социолошког становишта рурална средина се препознаје као подручје заједничке бриге и деловања, а активности заједнице зависе од међусобне сарадње и волонтерства. Како су школе један од значајних центара социјалног живота у руралним срединама ученичке задруге се могу препознати као потенцијални актери који би реализовали активности од значаја за локалну заједницу. Ученичке задруге развијају заједнички, тимски, рад ученика, родитеља, наставника, као и спољних сарадника и доприносе јачању и повећању припадности заједници. Ученичке задруге остварују и економску добит, с тим да она није приоритетна. Спровођење ове мере подржава се најмлађа популацију у руралној средини/деца школског узраста, да развијају потенцијал и радне навике, предузетничке компетенције и јачају мотивацију за производним и радним процесима, како у сектору пољопривреде тако и у другим делатностима. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.- 2024. Године, као и са Планом развоја града Ниша за период 2021.-2027. године и то са приоритетним циљем 1.3 Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама у оквиру развојног правца 1. Економија.

2.10.2. Циљеви мере: Циљеви мере су побољшање демографске структуре руралног подручја, подршка активностима сеоског становништва, изједначавање квалитета живота у руралним и урбаним подручјима, развој и унапређење предузетничких вештина и развој предузетништва.

2.10.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво с обзиром да национални програми за нов програмски период још увек нису донети. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета града Ниша, спроводи се на следећи начин: подносилац пријаве је у обавези да уз пријаву за одобрење подстицаја за ову меру достави потписану изјаву, под моралном, кривичном и материјалном одговорношћу, да за исту намену не користи и да неће користити бесповратна средства у другим јавним фондовима; достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.10.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су ученичке задруге са руралног подручја Града Ниша, уписане у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу у складу са посебним прописом којим се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава, промена података и обнова регистрације, електронско поступање, као и услови за пасиван статус пољопривредног газдинства.

2.10.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или

пројекат о економској одрживости улагања.

2.10.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике су: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; Пољопривредно газдинство са извршеном обновом регистрације газдинства за текућу годину (изузев за пољопривредна газдинства која су упис у Регистар пољопривредних газдинстава извршила у текућој години);; Ученичка задруга уписана у Регистар привредних субјеката са седиштем на територији Града Ниша; Да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима; Испуњење доспелих обавеза по захтевима за подстицаје за пољопривреду и рурални развој из средстава буџета Града Ниша који су одобрени до краја претходне године.

2.10.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници за ову меру су ученичке задруге са руралног подручја Града Ниша које реализацију пројекат/инвестицију на територији Града Ниша.

2.10.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
601	Подршка за стварање нових и унапређење постојећих производа и услуга ученичких задруга у руралним подручјима

2.10.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Пријаве које су прихватљиве и испуњавају услове одобраваће се редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава, односно до истека крајњег рока за подношење захтева. .		-

2.10.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја је 100% у односу на укупан износ инвестиције, максимални износ подстицаја по кориснику је 200.000,00 динара.

2.10.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број реализованих инвестиција

2.10.12. Административна процедура: Мера „Унапређење активности на селу кроз подршку ученичким задругама у руралним подручјима“ реализоваће се на следећи начин: По добијању преродне сагласности од на предлог Програма од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са законом и прописима којима се уређује ова област, Градско Веће Града Ниша доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Ниш за 2024. годину, затим начелник Градске управе за имовину и одрживи развој доноси Правилник за меру „Унапређење активности на селу кроз подршку ученичким задругама у руралним подручјима“ у 2024. години. Правилником ће се дефинисати висина и начин доделе, као и намена подстицајних средстава, право учешћа на јавном позиву, услови за учешће на јавном позиву, потребна документација, начин подношења пријава, поступање са непотпуним пријавама, услови за доделу подстицајних средстава, прихватљиви трошкови, одлучивање о додели подстицајних средстава, уговор о додели средстава, исплата подстицајних средстава, праћење извршавања уговора и друге ствари од значаја за реализацију ове мере. Јавни позив расписује Градска управа за имовину и одрживи развој Града Ниша и исти се објављује у „Службеном листу града Ниша“ и на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs). Средства ће се одобравати подносиоцима пријава који испуњавају услове, редом на основу поднетих прихватљивих пријава до утрошка расположивих средстава односно до крајњег рока за подношење пријава. Градска управа за имовину и одрживи развој има задатак да обради пријаве и утврди да ли су испуњени сви услови из јавног позива. Градска управа за имовину и одрживи развој

доноси Решење о усвајању пријаве, на основу кога ће се извршити исплата. Одобрена средства исплаћиваће се на наменски рачун регистрованог пољопривредног газдинства.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Јужне и Источне Србије	рзс*
Област	Нишавска област	рзс*
Град или општина	град	рзс*
Површина	596 km ²	рзс*
Број насеља	69	рзс*
Број катастарских општина	71	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	15 села	
Демографски показатељи		
Број становника	250.091	рзс**
Број домаћинстава	89.903	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	420	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	3,9	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	/	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	14,1 %	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	16,80 %	рзс**
Просечна старост	43,3	рзс*
Индекс старења	144,4	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	6,7 %	рзс*
Основно образовање (%)	13 %	рзс*
Средње образовање (%)	46,3 %	рзс*
Више и високо образовање (%)	19,77 %	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	/	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	брдско-планински на северу и југу и равничарског карактера у централном делу	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	смоница (III) алувијално (III) ливадско зем.(II,V) псеудоглеј (III)	Интерни

Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено-континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	668 mm	Интерни
Средња годишња температура (oC)	13,8oC	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Река Нишава, Јужна Морава, водотокови I и II реда, подземне воде	Интерни
Површина под шумом (ha)	23.099,67 ha	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	38,75 %	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	/	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	4648 m ³	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	7.113	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	5.036	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99,1 %	
- правна лица и предузетници (%)	0,9 %	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	13,815 ha	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	37 %	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	11.249 ha оранице и баште; 879 ha ливаде и пашњаци; 1.005 ha воћњаци; 579 ha виногради; 188 ha остало	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	8.091 ha (82,3%), жита; 1.236 ha (12,5%), крмно биље; 240 ha (2,44%), поврће; 6 ha (0,06%), индустријско биље; 257 ha (3,1%) остало	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	1,56 ha	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	8.000 ha	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	/	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	1.597 ha	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	/	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	412 ha	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	4.072,4486 ha	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	174.365 ha	Интерни
- физичка лица (%)	61,8 %	Интерни
- правна лица (%)	38,2 %	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	2.924 говеда; 14.478 свиња; 4.180 оваца; 105.215 живине; 6.383 кошница пчела	рзс***

Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	4.841 трактора; 173 комбајна; 14.686 прикључних машина	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	25.843	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	16хладњача;11сушара;12стакленика; 1.698 пластеника	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	минерална ђубрива 8.333 ha (6.843 ПГ); стајњак 1.383 ha (2.813 ПГ); средства за зашт.биља 8.006 ha (6.902 ПГ)	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	18.689	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	99,5% 0,45%	рзс***
Годишње радне јединице (број)	6.709	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	56 задруга 23 удружења	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	21.362 кукуруз; 16.249 пшеница; 4.501 кромпир; 8.380 луцерка; 3.114 детелина; 6.324 шљива; 2.267 јабука; 13.200 грожђе	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	/	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	339,723	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	29 поште; 70.216 претплатника	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	48.300	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	34.458	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	17.645 хиљ.м3	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	/	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	199	рзс*
Број становника на једног лекара	174	рзс*
Број корисника социјалне заштите	40.161	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	626	рзс* рзс***

Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	828	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	туристи - 136.230 просечан број ноћења домаћи 2,3 страни 1,8	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	55 одабрана РПГ која се интензивно прате; 1112 - осталих пољ. газдинстава укључена у саветодавни систем	ПССС

23.05.2024. Ниш

Датум и место

Ср. 519-1/2024-03

М.П.

[Handwritten signature]

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

